Laneco
Landschaps & Ecologisch Advies

Rapportage nader ecologisch onderzoek

Kersenweide te Odijk

In opdracht van: Gemeente Bunnik

30 augustus 2023

Colofon

© 2023 Laneco / Gemeente Bunnik

Tekst en samenstelling: [redacted]

Tweede lezer: ir. [redacted]

Projectnummer: 178.22.01

In opdracht van: Gemeente Bunnik

Wijze van citeren: Wilbrink, W., (2023). *Rapportage nader ecologisch onderzoek Kersenweide te Odijk*. Ede: Laneco.

Laneco is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van ecologisch advies en onderzoek.

Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd, gewijzigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, internet, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Laneco. Noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander doel dan waarvoor het is vervaardigd.

Laneco is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Laneco. De opdrachtgever vrijwaart Laneco voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

INHOUD

1 INLEIDING 4

1.1 AANLEIDING 4
1.2 GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN 4

2 SOORTBESCHRIJVING EN POTENTIËLE EFFECTEN 6

2.1 PLATTE SCHIJFHOREN 6
2.2 HEIKIKKER 6
2.3 STEENUIL 6
2.4 RINGSLANG 7
2.5 DAS 7

3 ONDERZOEK 8

3.1 ONDERZOEKSVRAAG 8
3.2 ONDERZOEKSMETHODE 8
3.3 ONDERZOEKSRONDES 9

4 ONDERZOEKSRESULTATEN 11

4.1 HEIKIKKER 11
4.2 STEENUIL 11
4.3 RINGSLANG 12
4.4 DAS 12
4.5 OVERIGE WAARNEMINGEN 13

5 CONCLUSIE EN CONSEQUENTIES 14

5.1 CONCLUSIE EN EFFECTEN 14
5.2 CONSEQUENTIES 15

BIJLAGE 1 KAART DASSENBURCHT EN SPOREN VAN DAS 16

BIJLAGE 2 KAART WAARNEMING HEIKIKKER 17

BIJLAGE 3 SOORTENBESCHERMING 18

BIJLAGE 4 LITERATUURLIJST 21

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

Het plangebied ligt aan de westzijde van Odijk gelegen in agrarisch gebied (afbeelding 1). Binnen het plangebied is men voornemens een deel van de huidige agrarische percelen om te vormen om ruimte te maken voor nieuwbouw.

Afbeelding 1, globale ligging van het onderzoeksgebied te Odijk rood omlijnd. Dit betreft het zoekgebied voor de nieuwe woonwijk wat is onderzocht in ecologische onderzoeken.

Laneco heeft daarom in opdracht van de gemeente Bunnik onderzoek uitgevoerd naar de beschermde soorten heikikker (*Rana arvalis*), das (*Meles meles*), ringslang (*Natrix helvetica*) en steenuil (*Athene vidalii*).

1.2 GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN

Het plangebied betreft een gebied ten westen gelegen van Odijk wat voornamelijk bestaat uit agrarisch beheerde gras- en akkerlanden. Op de percelen wordt voornamelijk maïs, graan en gras verbouwd. De percelen worden intensief beheerd en bevatten vrijwel geen natuurlijke vegetatie. Het gebied loopt van het Raaphofsebos in

het noorden tot aan de Burgweg (N410) in het zuiden en Schoudermantel (N229) in het oosten. Aan de westkant wordt het gebied begrenst door andere agrarische percelen. In het gebied is een diepe wetering aanwezig in de vorm van de Vlowijker Wetering en daarnaast kleine sloten en greppels welke jaarlijks droogvallen. De Vlowijker Wetering wordt in de plannen verbreedt. Binnen het plangebied is geen bestaande bebouwing aanwezig.

De gemeente Bunnik is voornemens om de huidige agrarische percelen om te vormen en met nieuwbouw in te richten. Op afbeelding 2 is een overzichtskaart van het huidige plan weergegeven.

Afbeelding 2, overzichtskaart van het nieuwbouwplan (bron: gemeente Bunnik)

2 SOORTBESCHRIJVING EN POTENTIËLE EFFECTEN

2.1 PLATTE SCHIJFHOREN

De platte schijfhoren (*Anisus vorticulus*) komt voornamelijk voor in zoete, heldere en schone wateren met een rijke begroeiing. De soort heeft een waterlichaam nodig waarin jaarrond water aanwezig is.

Potentiële effecten
Binnen het plangebied zijn sloten aanwezig welke marginaal geschikt zijn voor platte schijfhoren. De kleine sloten en greppels tussen de agrarische percelen vallen jaarlijks droog in de zomer waardoor deze niet geschikt zijn voor platte schijfhoren. Het dempen van deze sloten heeft daarom ook geen negatieve effecten op de platte schijfhoren.

2.2 HEIKIKKER

Heikikker komt voor in landschapstypen zoals hoogveen, heide, laagveen, bos, struweel, half natuurlijk grasland maar ook in en langs agrarische gebieden met geschikte sloten. De soort is een cultuurvliedende soort. Buiten de voortplantingsperiode bevindt heikikker zich in vochtige hoge dichte vegetatie zoals vochtige heide en kruidenrijk vochtig grasland. Ze overwinteren nagenoeg altijd op het land.

Potentiële effecten
Door het dempen van de sloten en greppels binnen het plangebied gaan mogelijke voortplantingsplaatsen van heikikker verloren.

2.3 STEENUIL

De steenuil (Athene noctua) is de kleinste uilensoort van Nederland. Het territorium van de steenuil omvat over het algemeen maar enkele hectares en in het broedseizoen worden de meeste prooien binnen 300 meter rond de nestplaats verzameld. De steenuil maakt jaarrond gebruik van zijn territorium en nestplaats en is een typische bewoner van kleinschalige erven en cultuurlandschappen. Het gaat bij onderzoek niet alleen om de aanwezigheid van de steenuil in het plangebied, maar ook om het gebruik van het plangebied als leefgebied.

Potentiële effecten
Door het verdwijnen van de boomgaard gaan er mogelijk nestplaatsen van steenuil verloren. Mogelijk is het plangebied onderdeel van het essentieel foerageergebied van een buiten het plangebied gelegen nestplaats. Door het verdwijnen van potentieel foerageergebied kan een aanwezige nestplaats in de omgeving ongeschikt worden.

2.4 RINGSLANG

De waterminnende ringslang (Natrix helvetica) is afhankelijk van broeihopen waar ze eieren in kan leggen. Dit zijn bijvoorbeeld muizenholen, rottende boomresten, blad-, hout- en composthopen. De ringslang overwinterd op droog en vorstvrije plekken in puinhellingen, stromijten, spoordijken en houthopen.

Potentiële effecten
Door het dempen van sloten en realiseren van nieuwbouw wordt mogelijk leefgebied van ringslang aangetast.

2.5 DAS

Dassen komen voornamelijk voor in het midden en in de oostelijke helft van Nederland en leven in kleinschalige gebieden. Dit zijn bijvoorbeeld kleinschalige weide- en akkerlandschappen met bosjes, houtwallen en singels. De das is een soort die van generatie op generatie dezelfde burchten en wissels gebruikt. Dassen leven in groepen van twee tot twintig dieren. Het zijn nachtdieren die overdag in de burcht slapen en in de avondschemering actief worden. Bedreigingen voor de das zijn onder andere de aanleg van wegen, verstedelijking en vergroting in de landbouw.

Potentiële effecten
Door het realiseren van nieuwbouw op huidige agrarische percelen wordt mogelijk het foerageergebied van das aangetast.

3 ONDERZOEK

3.1 ONDERZOEKSVRAAG

Het doel van dit onderzoek is om na te gaan of de voorgenomen ingreep gevolgen heeft voor de beschermde soorten/soortgroepen heikikker, steenuil, ringslang en das. Wanneer effecten op deze beschermde soorten/soortgroepen zodanig zijn dat belangrijke onderdelen van het leefgebied of de verblijfplaatsen (indirect) verloren gaan, dan moet een ontheffing in het kader van de Wnb voor de ingreep worden aangevraagd.

3.2 ONDERZOEKSMETHODE

3.2.1 Heikikker

Heikikker onderzoek is uitgevoerd conform het soorteninventarisatieprotocol (NGB, 2017) en het *Kennisdocument Heikikker* (BIJ12, 2017c). Onderzoek is uitgevoerd op meerdere avonden in de periode februari-april (na een warme dag en met weinig wind) en een ronde overdag waarbij is gezocht naar larven. Hierbij is geluisterd naar kooractiviteit van heikikker en gezocht naar de aanwezigheid van eieren.

3.2.2 Steenuil

Onderzoek naar rust- en nestplaatsen van de steenuil is uitgevoerd conform het kennisdocument steenuil van BIJ12. Daarvoor wordt tijdens drie onderzoeksrondes in de avond in de periode 1 februari t/m 30 mei geluisterd naar de territoriumroep van de steenuil. Er wordt hierbij gebruik gemaakt van geluidsfragmenten (territoriumroep) om de steenuilen uit te lokken hun aanwezigheid kenbaar te maken. Er vindt voor nestlocaties onderzoek plaats tijdens de ei-/broedfase voor de vaststelling van een actieve nestplaats. Tussen de eerste en laatste onderzoeksronde zit minimaal een maand. De eerste rondes waren eerder reeds uitgevoerd door Eco_line.

3.2.3 Ringslang

Om een zomerbiotoop van de ringslang aan te tonen/uit te slutien, is in de periode april t/m september (voorkeur april, mei, augustus en september) tijdens vier onderzoeksrondes in de ochtend/middag langs structuurovergangen gelopen en (eventueel) met behulp van reptielplaten naar individuen gezocht. De minimale periode tussen de eerste en laatste onderzoeksronde bedraagt een maand.

3.2.4 Das

Onderzoek naar das kan het hele jaar door plaatsvinden, de periode van september tot en met mei is hiervoor echter het meest optimaal, tenzij het een zeer koude periode betreft. Onderzoek vond plaats door:

- Tijdens drie veldinventarisaties te zoeken naar sporen van dassen, zoals graafactiviteiten, haar aan prikkeldraad en wissels;
- Het opstellen van wildcamera's in en rondom de burcht.

Het onderzoek naar de aanwezigheid van das is uitgevoerd conform het kennisdocument das van BIJ12 (BIJ12, 2017). De opstelling van de camera's in het veld is weergegeven in bijlage 2

3.3 ONDERZOEKSRONDES

3.3.1 Heikikker

Tabel 1: Onderzoeksrondes heikikker.

Datum	Start/einde (uur)	Zon op/onder (uur)	Windkracht (Bft)	Temperatuur (°C)	Weer
21-03-2023	20.15-21.35	18.56	0-2	10	Bewolkt
11-04-2023	20.45-22.30	20.39	1-2	11	Licht bewolkt, droog
20-04-2023	18.45-20.00	18.56	1-2	10	Bewolkt
02-05-2023	14.30-16.30	6.05	0-2	11	Zonnig na bewolkte uren

3.3.2 Steenuil

Tijdens het nader onderzoek van Eco-line zijn 2 onderzoeksrondes naar steenuil uitgevoerd. Laneco heeft 2 aanvullende onderzoeksrondes naar steenuil uitgevoerd. De rondes van Eco-line hebben plaatsgevonden op 23 februari 2021 en 19 maart 2021.

Tabel 2: Onderzoeksrondes steenuil.

Datum	Start/einde (uur)	Zon op/onder (uur)	Windkracht (Bft)	Temperatuur (°C)	Weer
21-03-2023	20.15-21.35	18.56	0-2	10	Bewolkt
20-04-2023	18.45-20.00	18.56	1-2	10	Bewolkt

3.3.3 Ringslang

Tabel 3: Onderzoeksrondes ringslang.

Datum	Start/einde (uur)	Zon op/onder	Windkracht (Bft)	Temperatuur (°C)	Weer
02-05-2023	14.30-16.30	6.05	0-2	11	Zonnig na bewolkte uren
09-06-2023	7.30-10.00	5.20	2-3	18	Helder, zonnig
07-08-2023	14.00-16.00	6.08	0-2	16	Zonnig, broeierig warm na regenbui
15-08-2023	9.00-12.30	6.21	0-1	16 - 22	Afwisselende periodes van zon en bewolking

3.3.4 Das

Tabel 4: Onderzoeksrondes das.

Datum	Start/einde (uur)	Zon op/onder (uur)	Windkracht (Bft)	Temperatuur (°C)	Weer
05-09-2022	11.00-13.00	6.55	1-2	20	Afwisselend zonnig en bewolkt
05-07-2023	10.00-13.00	5.23	2-3	14	Bewolkt, wisselvallig met regen
07-08-2023	14.00-16.00	6.08	0-2	16	Zonnig, broeierig warm na regenbui
15-08-2023	9.00-12.30	6.21	0-1	16 - 22	Afwisselende periodes van zon en bewolking

4 ONDERZOEKSRESULTATEN

4.1 HEIKIKKER

Eerste onderzoeksronde, 23 maart 2023
De eerste onderzoeksronde naar heikikker heeft op 23 maart 2023 plaatsgevonden. Tijdens deze ronde is gezocht naar de aanwezigheid van (roepende) heikikkers binnen het plangebied. Tijdens de onderzoeksronde zijn geen heikikkers waargenomen. Tijdens de ronde zijn circa 10 individuen gewone pad (*Bufo bufo*) waargenomen.

Tweede onderzoeksronde, 11 april 2023
De tweede onderzoeksronde naar heikikker heeft op 11 april 2023 plaatsgevonden. Tijdens deze ronde is gezocht naar individuen en gelet op roepende heikikker mannetjes binnen het plangebied. In een sloot binnen het onderzoeksgebied is 1 roepende heikikker waargenomen. De sloot waarin de roepende heikikker aanwezig was, ligt direct ten noorden van de oude boomgaard, zie bijlage 2. Naast de heikikker is ook een groene kikker (*Pelophylax* spec.) en kleine watersalamander (*Lissotriton vulgaris*) waargenomen.

Derde onderzoeksronde, 20 april 2023
De derde onderzoeksronde naar de aanwezigheid van heikikker heeft plaatsgevonden op 20 april 2023. Tijdens deze ronde zijn geen (roepende) heikikkers waargenomen. Binnen het plangebied is enkel gewone pad waargenomen.

Vierde onderzoeksronde 2 mei 2023
Tijdens de vierde ronde is overdag gezocht naar de aanwezigheid van heikikkerlarven binnen het plangebied. Tijdens het veldbezoek zijn meerdere larven waargenomen in de watergang direct ten noorden van de boomgaard. De larven waren onvoldoende ontwikkeld om de soort te kunnen bepalen. In de overige sloten waren geen larven of eiklompen aanwezig, het grootste deel van de sloten en greppels stond tijdens het veldbezoek droog.

Samenvatting
Tijdens de vier uitgevoerde onderzoeksrondes naar heikikker is eenmalig een roepende heikikker waargenomen in de sloot direct ten noorden van de boomgaard. In dezelfde sloot zijn tijdens een later veldbezoek ook kikkerlarven waargenomen. In de overige sloten is geen voortplanting van amfibieën vastgesteld.

4.2 STEENUIL

De derde onderzoeksronde naar steenuil was de eerste onderzoeksronde uitgevoerd door Laneco. Voorafgaand heeft Eco-Line tweemaal onderzoek gedaan naar de aanwezigheid van de steenuil binnen het plangebied. Tijdens de onderzoeken van Eco-Line zijn er geen steenuilen of andere uilen binnen het plangebied waargenomen.

Derde onderzoeksronde 21 maart 2023
Tijdens de derde onderzoeksronde is binnen het plangebied geluisterd naar de aanwezigheid van steenuilen. Tijdens het onderzoek zijn geluiden van de steenuil afgespeeld om de trefkans van de potentieel aanwezige steenuilen te vergroten. Naast het luisteren en afspelen van geluiden zijn ook naar andere sporen gezocht zoals poepsporen op paaltjes. Tijdens de onderzoeksronde zijn geen roepende steenuilen waargenomen binnen het plangebied, daarnaast zijn er ook geen sporen van steenuil aangetroffen.

Vierde onderzoeksronde 20 april 2023
Tijdens de vierde ronde is opnieuw geluisterd naar de aanwezigheid van roepende steenuilen, zijn geluiden afgespeeld en is gezocht naar sporen. Ook tijdens deze ronde zijn geen steenuilen gehoord en ook geen sporen van steenuil waargenomen binnen het plangebied.

Samenvatting
Tijdens het onderzoek naar steenuil zijn geen steenuilen of sporen van steenuil binnen het plangebied waargenomen. Ook andere uilensoorten zijn niet geconstateerd.

4.3 RINGSLANG

Het onderzoek naar ringslang is in 2023 uitgevoerd op 2 mei, 9 juni, 7 augustus en 15 augustus. De veldbezoeken varieerde in lengte van 2 uur tot 3,5 uur. De bezoeken zijn uitgevoerd tijdens geschikte weersomstandigheden waarin ringslangen opwarmen of actief zijn. De bezoeken begonnen tijdens de opwarmperiode (in de relatief frisse ochtend of na een bewolkt dagdeel) en liepen door tot in de periode waarin de temperaturen zijn opgelopen en de ringslangen actief zijn. Alle slootkanten en de bosrand zijn afgelopen tijdens het bezoek waarbij is gelet op zonnende, jagende en vluchtende ringslangen. Tijdens het onderzoek zijn geen ringslangen aangetroffen binnen het plangebied.

4.4 DAS

Het onderzoek naar de das is in 2022 uitgevoerd op 5 september en in 2023 op 5 juli, 7 augustus en 15 augustus. Tijdens het onderzoek is gezocht naar de burcht van de das en sporen van de das zoals wissels en graafsporen. In bijlage 1 is een kaart opgenomen waarop de sporen van de burcht en sporen van de das zijn terug weergegeven. De Burcht van de das is in het Raaphofsebos aangetroffen. De burcht bestaat uit circa 8 pijpen, door de dichte bramen struwelen en brandnetels zijn er mogelijk pijpen gemist. Rondom een tweetal pijpen zijn recente graafsporen aangetroffen wat duidt op actief gebruik van de burcht. Langs de rand van het bos en in de naastgelegen percelen zijn ook verschillende wissels van das aangetroffen. In bijlage 1 zijn de meest gebruikte wissels weergegeven. Aan alle zijden van het bos lopen door de maïs- en weilanden ook wissels welke minder intensief gebruikt worden.

In de graslanden en akkerlanden aan de noord-, west- en zuidzijde van het Raaphofsebos zijn verschillende graaf- en vraatsporen aangetroffen. Graafsporen kwamen voor in de graslanden aan de noord-, west- en zuidzijde van het bos. Op de kaart in bijlage 1 zijn de locaties met de meeste graafsporen binnen en rondom het plangebied weergegeven. Uit de hoeveelheid sporen blijkt dat de weilanden gebruikt worden om te foerageren. In de maïslanden ten zuiden van het bos zijn ook vraatsporen van das aangetroffen aan de maïs waarbij de das de stengel heeft geknakt en de kolven heeft aangevreten.

4.5 OVERIGE WAARNEMINGEN

Tijdens het onderzoek zijn geen overige van belang zijnde waarnemingen gedaan.

5 CONCLUSIE EN CONSEQUENTIES

De gemeente Bunnik is voornemens om de huidige agrarische percelen om te vormen tot woonwijk. In het kader van een bestemmingsplan en de herinrichting worden o.a. sloten gedempt en gegraven om de nieuwe woonbuurten te realiseren. Uit een door Eco-Line uitgevoerde quick scan flora en fauna is geconcludeerd dat de aanwezigheid van enkele beschermde soorten in het plangebied niet kan worden uitgesloten. Laneco heeft daarom in opdracht van gemeente Bunnik onderzoek uitgevoerd naar heikikker, steenuil, ringslang en das.

5.1 CONCLUSIE EN EFFECTEN

5.1.1 Heikikker

Tijdens het gerichte onderzoek naar heikikker is tijdens de vier onderzoeksrondes 1 waarneming van heikikker gedaan binnen het plangebied. De sloot waarin de heikikker roepend aanwezig was is daarom onderdeel van het voortplantingshabitat van de heikikker en de directe omgeving als landhabitat. Wanneer deze sloot gedempt wordt of het waterpeil wordt aangepast verdwijnt de voortplantingsplaats van de heikikker. De overige slopen en greppels binnen het plangebied maken geen onderdeel uit van het voortplantingsgebied van heikikker.

5.1.2 Steenuil

Tijdens het onderzoek naar steenuil zijn geen waarnemingen gedaan van steenuil. Het plangebied maakt geen onderdeel uit van het essentiële leefgebied van steenuil. Het essentiële leefgebied van steenuil wordt door de geplande ingrepen niet aangetast.

5.1.3 Ringslang

Binnen het plangebied zijn tijdens de onderzoeken geen ringslangen aangetroffen. Door de afwezigheid van waarnemingen van ringslang kan geconcludeerd worden dat het plangebied geen onderdeel is van het leefgebied van ringslang. De geplande ingrepen zullen daarom geen negatieve effecten hebben op het leefgebied van ringslang.

5.1.4 Das

In het Raaphofsebos is een dassenburcht aanwezig. De dassen welke in de burcht leven foerageren rondom het bos op de agrarische percelen. De percelen aan de noord-, west- en zuidzijde van het bos worden gebruikt als foerageergebied. Wanneer de geplande ingrepen worden uitgevoerd verdwijnt een gedeelte van het foerageergebied van de das.

5.1.5 Overige waarnemingen

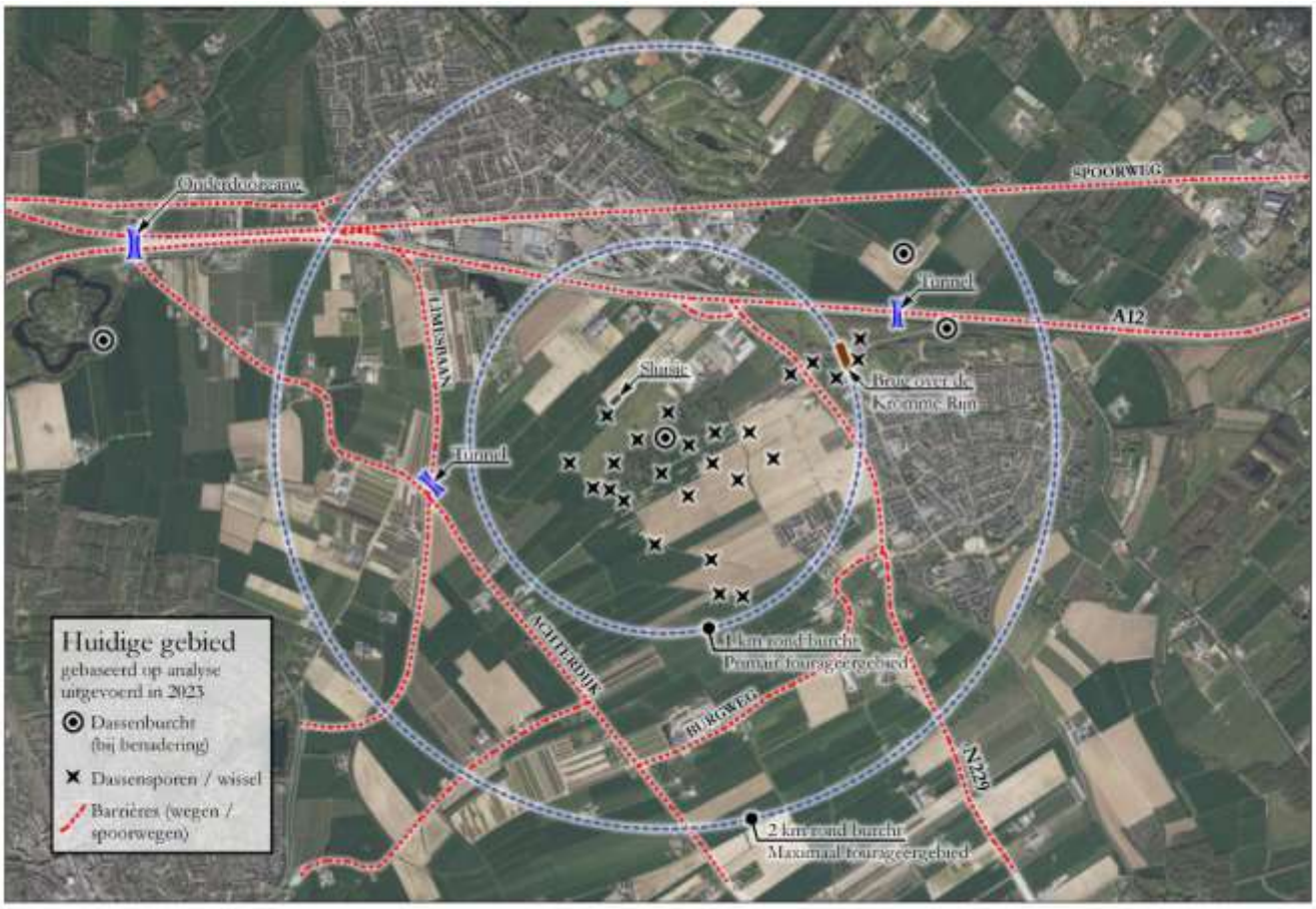
Tijdens de onderzoeken zijn geen andere van belang zijnde waarnemingen gedaan.

5.2 CONSEQUENTIES

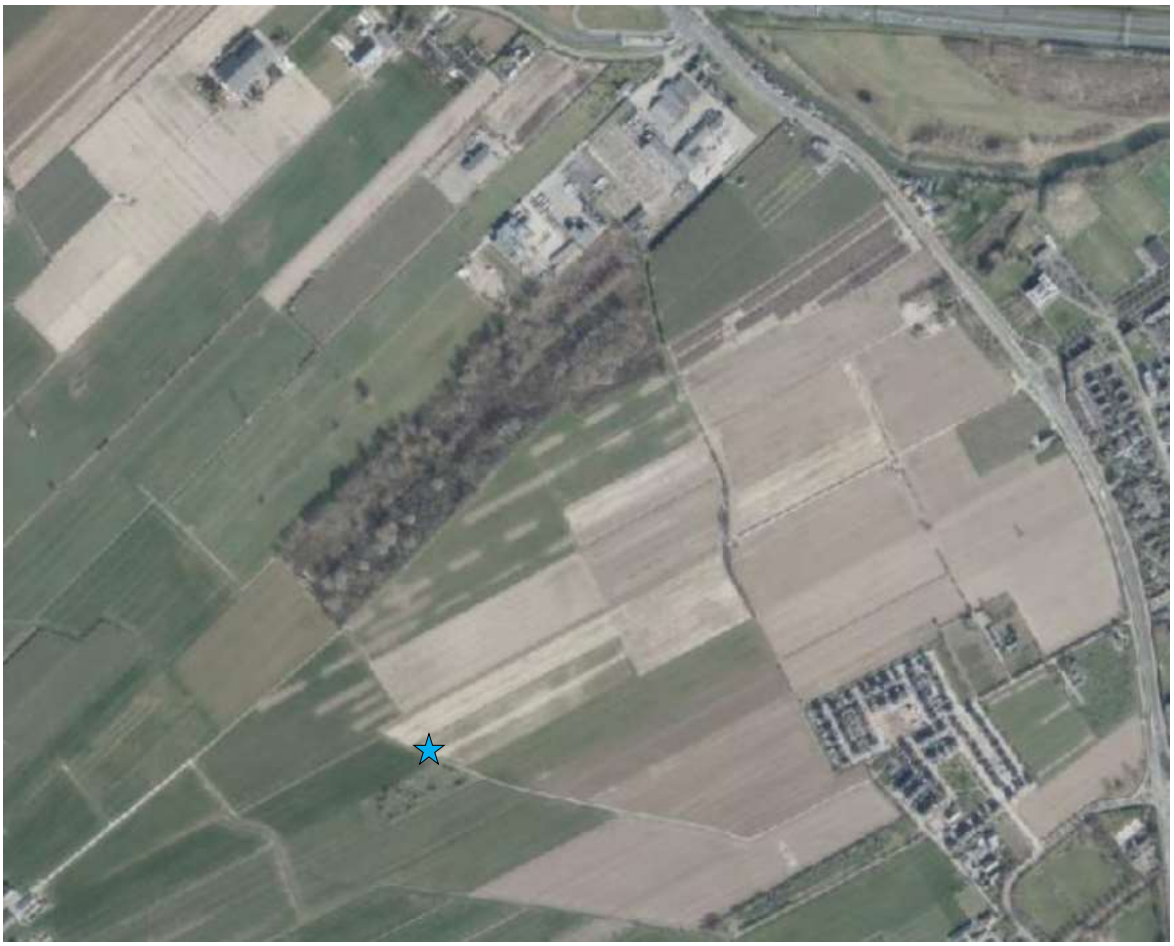
De geplande werkzaamheden in het plangebied hebben negatieve effecten op voorplantingsplaatsen van heikikker en het foerageergebied van de das. Indien de voorplantingsplaatsen en het landbiotoop van heikikker worden aangetast is een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming noodzakelijk voor de ingreep. Omdat het plangebied slechts een klein onderdeel is van het potentiële foerageergebied van de das in de omgeving, zullen de plannen geen effect hebben op de essentiële waarden van het leefgebied van de das. Door maatregelen te nemen kunnen de effecten op het leefgebied van de das verminderd worden.

Verder gelden altijd de voorwaarden ten aanzien van het broedseizoen. Werkzaamheden moeten daarom buiten het broedseizoen van vogels (globaal half maart t/m half juli) plaatsvinden. Alleen op basis van een voorafgaand en gericht onderzoek (naar broedende vogels) door een ervaren specialist mag van deze voorwaarde worden afgeweken. Ook geldt altijd de zorgplicht.

BIJLAGE 1 KAART DASSENBURCHT EN SPOREN VAN DAS

BIJLAGE 2 KAART WAARNEMING HEIKIKKER

Legenda

★ - Waarneming roepende heikikker

BIJLAGE 3 SOORTENBESCHERMING

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is de Wet natuurbescherming bepalend. De Wet natuurbescherming is gericht op het duurzaam in stand houden van natuurlijke habitats en wilde flora en fauna in hun natuurlijke leefomgeving. Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast.

Deze bescherming is, afhankelijk van het beschermingsregime, als volgt in de Wet Natuurbescherming opgenomen:

Vogelrichtlijn

- Artikel 3.1 lid 1: Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.
- Artikel 3.1 lid 2: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Artikel 3.1 lid 3: Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.
- Artikel 3.1 lid 4 en 5: Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Habitatrichtlijn, Bern bijlage II, Bonn bijlage I

- Artikel 3.5 lid 1: Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- Artikel 3.5 lid 2: Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.
- Artikel 3.5 lid 3: Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- Artikel 3.5 lid 4: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.
- Artikel 3.5 lid 5: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Nationaal beschermde soorten

- Artikel 3.10 lid 1a: Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
- Artikel 3.10 lid 1b: Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
- Artikel 3.10 lid 1c: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Procedurele gevolgen

De procedurele consequenties zijn afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Kortweg kunnen er drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

- *Soorten van de Vogelrichtlijn:*
  Dit betreffen alle vogelsoorten die in Nederland als broedvogel, standvogel, wintergast of doortrekker aanwezig kunnen zijn, met uitzondering van exoten en verwilderde soorten, zoals bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn.
- *Soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn:*
  Dit zijn alle soorten in onderdeel A van bijlage IV van de Habitatrichtlijn inclusief bijlage II van het Verdrag van Bern en bijlage I van het Verdrag van Bonn, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt. In de bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd.
- *Nationaal beschermde soorten:*
  Dit zijn soorten die genoemd zijn in bijlage A van de Wet natuurbescherming. Het betreft hier de bescherming van zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland.

Een project kan in strijd zijn met de Wet natuurbescherming wanneer een ruimtelijke ingreep direct of indirect leidt tot het aantasten van verblijf- en/of rustplaatsen van de aangewezen, niet vrijgestelde beschermde soorten of hun leefgebied. Afhankelijk van de ingreep en de soort kan dan een ontheffing noodzakelijk zijn. Ontheffingen worden slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingreep vanwege een in de wet genoemd belang dient plaats te vinden en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Vaak worden hierbij mitigerende en compenserende maatregelen gevraagd.

Wettelijke belangen

Om een ontheffing te krijgen voor soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn moet worden voldaan aan een van de volgende belangen:

- Ter bescherming van de wilde flora en fauna en instandhouding van natuurlijke habitats.
- Wanneer de volksgezondheid en/of de openbare veiligheid in het geding is.
- Andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Om een ontheffing te krijgen voor soorten van de Vogelrichtlijn moet worden voldaan aan een van de volgende belangen:

- Wanneer de volksgezondheid en/of de openbare veiligheid in het geding is.
- Wanneer de veiligheid van het luchtverkeer in het geding is.
- Ter bescherming van flora en fauna.

Voor nationaal beschermde soorten geldt:

- Er is sprake van een bij de wet genoemd belang.

Zorgplicht

Voor alle aanwezige soorten geldt volgens de Wet natuurbescherming altijd de zorgplicht (artikel 1.11). De zorgplicht schrijft voor dat we nadelige gevolgen voor inheemse planten en dieren moeten voorkomen – of ze nu beschermd zijn of niet – en zorgvuldig met onze omgeving om moeten gaan. Deze zorgplicht geldt voor iedereen.

BIJLAGE 4 LITERATUURLIJST

Literatuur

Van Leeuwen M.C.J. (2021). Rapportage ecologisch onderzoek Odijk west, Houten, Eco-line.

Helmer, W., Limpens, H.J.G.A., en Bongers, W. (1987). Handleiding voor het inventariseren en determineren van Nederlandse vleermuissoorten met behulp van bat-detectors. Soest, Nederland: Stichting Vleermuisonderzoek (Dr. Leo Bels Stichting).

Limpens, H., Mosterd, K., en Bongers, W. (1997). Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. Utrecht, Nederland: KNNV Uitgeverij.

Netwerk Groene Bureaus (NGB) Soortinventarisatieprotocollen, versie juli 2017.

Netwerk Groene Bureaus (2020). Vleermuisprotocol 2021.

Websites

Nationale Databank Flora en Fauna (2023) Uitvoerportaal. Kaart, 2013 t/m 2023. Geraadpleegd maart 2023 van https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal/secure/index.zul

SOVON (2012-2018), Vogelatlas. Geraadpleegd maart 2023 van https://www.vogelatlas.nl/

BIJ12 (2017) Heikikker. Kennisdocument. Geraadpleegd maart 2023 van https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-008-Kennisdocument-Heikikker-1.0.pdf Utrecht.

BIJ12 (2017) Steenuil. Kennisdocument. Geraadpleegd maart 2023 van https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-019-Kennisdocument-Steenuil-1.0.pdf Utrecht.

PDOK Viewer (2023) PDOK. Geraadpleegd maart 2023 van www.pdok.nl/viewer/#